

MEĐUNARODNI KULTURNO-POVIJESNI SIMPOZIJ »MOGERSDORF« 1985.

I ove je godine od 1. do 5. srpnja održan već dobro poznati i afirmirani međunarodni simpozij »Mogersdorf«, koji već 16 godina okuplja svake godine u drugoj zemlji povjesničare iz Jugoslavije, Austrije i Mađarske, odnosno SR Hrvatske i SR Slovenije, Štajerske i Gradišća, te županije Vas.

Organizator je po treći put (otkad sudjeluje i Hrvatska) bio Savjet županije Vas (Željezno) sa sjedištem u Szombathelyu, a održan je opet u slikovitom povijesnom gradiću Köszegu (Kisegu) koga je protiv Turaka junački 1532. branio hrvatski kapetan Nikola Jurišić.

Generalna tema simpozija bila je *Država i društvo u panonskom prostoru između dva svjetska rata*. Prigodnim uvodnim govorom skup je otvorio István Sarlóš, predsjednik mađarskog parlamenta, a zatim su govorili politički predstavnici svih pet zemalja sudionica, a među njima i Marijan Cuculić, sekretar u Komitetu za kulturne veze s inozemstvom Izvršnog vijeća Sabora SR Hrvatske.

Znanstveni dio skupa počeo je uvodnim referatom istaknutog mađarskog povjesničara György Ránkija iz Budimpešte s temom: *Izmijenjene uloge modernih država u Srednjoj i Jugoistočnoj Evropi između dva rata*. Drugi dan je poznati austrijski povjesničar mlađe generacije, Arnold Suppan iz Beča nastavio govoriti o *Državi i društvu u panonskom prostoru između dva rata — usporedba Austrije, Jugoslavije i Mađarske*. Oba referenta su izazvala izuzetnu pažnju i diskusiju i dali temeljnu podlogu za uspješan nastavak rada.

Nakon toga slijedili su referati o radničkom pokretu u tom razdoblju. U ime naše delegacije govorio je Dušan Plećaš iz Osijeka o *Represivnim mjerama državnih organa prema radničkom pokretu u Hrvatskoj 1919—1941. godine* i sustavno izložio nasilja sudskih i policijskih organa koja su bila izrazito oštra kad je u pitanju bio radnički i komunistički pokret. Péter Sipos iz Budimpešte govorio je o odnosu države i radničkog pokreta u Mađarskoj, a France Filipič iz Maribora o odnosu radničkog pokreta Slovenije prema državi i društvu.

Treći dan simpozija na redu su bila državno-pravna pitanja toga razdoblja u Austriji, Sloveniji i Hrvatskoj. Nastupili su: Jurij Perovšek iz Ljubljane: *Autonomija slovenskog naroda u Državi Slovenaca, Hrvata i Srba 1918. godine*, Wolfgang Mantl iz Graza: *Razvoj ustava kao problem novonastale austrijske države* i Hrvoje Matković iz Zagreba: *Pitanje uređenja jugoslavenske države u programima i političkoj akciji hrvatskih političkih stranaka 1918—1921. godine*. Oba referata naših predstavnika bila su izuzetno

dobro prihvaćena. To se posebice odnosi na Matkovićev sažeti i dobro oblikovani prilog koji je pobudio pažnju, raspravu i opširnije odgovore autora.

Osim spomenutih kao referenti sudjelovali su još: Alfred Ableitinger iz Graza (Nemoć austrijske države u sukobima s organizacijama vojničkog značaja), Roland Wider iz Željeznog (Jezik i sukobi. Elementi političke kulture u Gradišću za vrijeme Prve republike) te József Vonyó iz Pečuhe (Vladajuća partija i državna administracija u Prekodunavlju u vrijeme totalnih tendencija). Nakon toga slijedili su zaključni govori predstavnika delegacija. U ime hrvatskih sudionika skup je pozdravila i pozitivno ocijenila dr Cvetka Knapič Krhen iz Zagreba. Našu delegaciju vodio je prof. dr Ivan Kampuš iz Zagreba, predsjednik Saveza povijesnih društava Hrvatske.

Organizator se pobrinuo i za ostale kulturno-umjetničke priredbe koje već tradicijski prate ovaj skup. Tako je prvi dan u viteškoj dvorani tvrđave Nikole Jurišića održana slikarska izložba, zatim je simfonijski orkestar iz Szombathelyja izveo koncertna djela Händela, organizirana su i dva studijska izleta, te održano kulturno veče u kome su nastupile grupe i društva iz svih pet zemalja sudionica (iz SR Hrvatske KUD »B. Maslarić« iz Osijeka). Prisutnim povjesničarima je najviše ostao u sjećanju poludnevni izlet na relaciji Kőszeg-Nagyecenk-Fertőd-Sopron-Kőszeg s posjetima dvorcu Esterházyja u Fortödu koji se popularno naziva »mađarskim Versaillesom«, te mauzoleju i dvorcu I. Széchenyja i gradu Sopronju.

Dragutin Pavličević

SVEUČILISTE U ZAGREBU — INSTITUT ZA HRVATSKU POVIJEST

INSTITUTE OF CROATIAN HISTORY
ИНСТИТУТ ХОРВАТСКОЙ ИСТОРИИ

RADOVI

VOL. 18

ZAGREB

1985.

Izdavač: Sveučilište u Zagrebu — Centar za povijesne znanosti
Odjel za hrvatsku povijest

UREDNIČKI ODBOR

Branka BOBAN, Zagreb, Mirjana GROSS, Zagreb, Josip LUČIĆ, Zagreb, Marijan MATICKA, Zagreb, Ivan OČAK, Zagreb, Tomislav RAUKAR, Zagreb, Petar STRČIĆ, Zagreb

GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK

Josip LUČIĆ, Zagreb

Adresa uredništva: Centar za povijesne znanosti — Odjel za hrvatsku povijest,
Zagreb, Krčka 1

Časopis izlazi jednom godišnje

Cijena ovog broja iznosi 600 din

Izdavanje časopisa sufinancira Samoupravna interesna zajednica za znanstveni rad SR Hrvatske - VII.

Rješenjem Republičkog komiteta za prosvjetu, kulturu, fizičku i tehničku kulturu SR Hrvatske br. 6859/1 od 5. X. 1982. časopis »Radovi« oslobođeni su plaćanja poreza na promet proizvoda.

Časopis je registriran u Republičkom komitetu za informiranje SR Hrvatske pod br. UP-547/2 — 84 — 1984.

RADOVI 18

Za izdavača
Prof. dr *Josip Adamček*

Lektor
Ivan Tolj

Korektor i tehnički urednik
Franjo Čuješ

SURADNICI U OVOM BROJU

AGIČIĆ Damir, student, Filozofski fakultet Zagreb
BOBAN mr Branka, Centar za povijesne znanosti Sveučilišta, Krčka 1 Zagreb
BOBAN dr Ljubo, Filozofski fakultet Zagreb
BUDAK mr Neven, Filozofski fakultet Zagreb
BUŽIĆ-BOŽANČIĆ dr Danica, Poljana kralja Tomislava 3, Split
ĐURIĆ Vesna, student, Filozofski fakultet Zagreb
FILIPOVIĆ Klara, Šestinski vijenac 22, Zagreb
GOLDSTEIN mr Ivo, Filozofski fakultet Zagreb
GROSS dr Mirjana, Britanski trg 12, Zagreb
KARDUM mr Livia, Fakultet političkih nauka Zagreb
KLOPČIĆ Franc, Linhartova 62, Ljubljana
KUDELIĆ Zlatko, Turinina 4, Zagreb
LUČIĆ dr Josip, Centar za povijesne znanosti Sveučilišta, Krčka 1 Zagreb
MIJATOVIĆ Anđelko, P. Togliatija 12, Susedgrad, Zagreb
MIROŠEVIĆ mr Franko, Zavod za prosvjetno-pedagošku službu SRH, Zagreb
NIKOLANCI Mladen, B. Ivanovića 10, Split
OČAK dr Ivan, Centar za povijesne znanosti Sveučilišta Krčka 1, Zagreb
PAVLIČEVIĆ dr Dragutin, Centar za povijesne znanosti Sveučilišta, Krčka 1, Zagreb
PEKIĆ mr Milenko, Naučna biblioteka, Zadar
PERIČIĆ dr Šime, Zavod JAZU, Obala oktobarske revolucije 8, Zadar
PRELENDER Ivica, Iza Roka 1, Dubrovnik
STANČIĆ dr Nikša, Filozofski fakultet Zagreb
STRČIĆ dr Mirjana, Kumičićeva 42, Rijeka
STRČIĆ Petar, Arhiv Hrvatske, Zagreb
STUBLIĆ Zlatko, Vlašićka 12, Zagreb
ŠANTEK Darko, Trnac 29, Zagreb
ŠVAB mr Mladen, Leksikografski zavod »Miroslav Krleža«, Zagreb
TARADŽIĆ Branka, student, Filozofski fakultet Zagreb
VRANJEŠ-SOLJAN mr Božena, Centar za povijesne znanosti Sveučilišta Krčka 1 Zagreb
ZORIĆ Damir, Salopekova 18, Zagreb